

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

OBMOČNA ENOTA MARIBOR

Pobreška cesta 20 | 2000 Maribor
T 02 33 31 370
E zrsvn.oemb@zrsvn.si

Številka zadeve: 3562-1269/2021-2

Datum: 17. 1. 2022

OBČINA TIŠINA

Tišina 4

9251 Tišina

Zadeva: Mnenje za poseg v zavarovano območje Zaton na Petanjcih

Spoštovani,

na podlagi vašega dopisa št. 355-0032/2021-1 z dne 27. 12. 2021, ki smo ga po elektronski pošti prejeli 27.12.2021, podajamo na osnovi 117. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20, v nadaljevanju ZON) **strokovno mnenje Zavoda RS za varstvo narave** (v nadaljevanju ZRSVN).

Mrtvica Zaton je opredeljena kot POV in POO Mura (območji Natura 2000) in opredeljena tudi kot naravna vrednota državnega pomena Zaton – mlaka (ev. št. 215) in kot Ekološko pomembno območje Mura – Radmožanci.

Naravovarstveni pomen mrtvice je bil prepoznan že pred desetletji, ko je bila na območju mrtvice ugotovljena prisotnost številnih redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in je bila mrtvica vpisana na seznam naravne dediščine. V zadnjih desetletjih je mrtvica Zaton podvržena hitremu kopnenju mokrotnih habitatov. Naravni proces kopnenja je bil pospešen tudi s človekovimi vplivi na vodni režim in dotok hranil v mrtvico. V preteklosti se je v mrtvico že posegalo tudi s širitvijo ceste, oziroma izgradnjo kolesarske steze in pločnika. Trenutno hidrološko stanje mrtvice in posledično stanje habitatov varovanih vrst je zato neugodno. Od nekdanjih obsežnih odprtih vodnih površin so ostala le še manjša ločena vodna telesa. Večina območja mrtvice je danes preraščena s trstiči, šašjem ter grmovno in drevesno vegetacijo.

V okviru projekta Natura Mura se bo v mrtvici Zaton obnovila vodna kotanja. Obnova predvideva odstranitev dela lesne oz. grmovne zarasti ter izkop zemljine do povprečne globine 1 m. Izkopana zemljina se bo odpeljala izven območja mrtvice lastnikom zemljišč, ki so podali soglasje k obnovi mrtvice, večina zemljine pa se bo deponirala in uporabila za vzdrževanje visokovodnih nasipov.

V zvezi s predlogi, ki se nanašajo na odstranitev obrežne zarasti, podajamo sledeče pojasnilo in predloge. Pri urejanju prostora smo predvideli ohranitev dela lesne zarasti ob cesti, saj je le ta pomembna za številne živalske vrste, preprečuje oz. znižuje vdor hrupa ter prahu in ostalih motenj v območje mrtvice hkrati pa predstavlja tudi razmnoževalni in prehranjevalni habitat. To pa ne pomeni, da rasti obrežne zarasti na območje pločnika ni možno omejevati. Predlagamo, da se veje in drevesa, ki bi lahko bila moteča ali nevarna redno odstranjuje v okviru vzdrževanja cestne infrastrukture, oziroma pločnika in kolesarske steze.

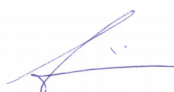
V zvezi s predlaganim nasutjem izkopanega materiala na brežino ob cesti je potrebno upoštevati dejstvo, da celotna kotanja mrtvice predstavlja varovano območje z varovanimi habitatami. S premeščanjem materiala znotraj kotanje bi torej izboljšali del habitatov a hkrati z zasipavanjem drugega dela mrtvice tam povzročili

poslabšanje stanja. Takšno početje strokovno torej ne bi bilo skladno s pravili ravnanja na območju. Pri tem je potrebno upoštevati še dejstvo, da ima strma skalna brežina tudi funkcijo preprečevanja dvoživkam prehoda na cesto in tako deluje kot bariera pred povozom. Z nanosom zemljine in zatravitvijo, brežina ne bi delovala več kot bariera. Lesena ograja ob pločniku, sicer z vidika ohranjanja narave nima nobenega pomena, ocenjujemo pa, da je verjetno potrebna zaradi varovanja ljudi pred zdrsom v mrtvico.

Glede na lego mrtvice znotraj vasi, se strinjamo, da je zelo primerna za ureditev infrastrukture za obiskovanje in predstavitev mrtvice obiskovalcem. Zato je med Zdraviliškim parkom v Radencih in mrtvico predvidena vzpostavitev učne poti. V sklopu te poti je pri glavnem cestnem križišču v Petanjcih predvidena vzpostavitev brunčane učne poti po trasi nekdanje poljske ceste preko mrtvice in razgledna ploščad. Del navedene poti bo žal potekal po obstoječem pločniku med mostom čez Muro in navedenim križiščem, kar gotovo ni najboljši način doživljanja narave, a je bil ta pločnik pred leti vzpostavljen ravno z širjenjem prometne površine za pešce in kolesarje v območje mrtvice. Zato ocenjujemo, da dodatno poseganje v območje mrtvice za namen vzpostavitve še ene poti za pešce vzdolž mrtvice ni smiselno, brez nasutja materiala pa niti izvedljivo. Na podlagi vašega predloga bomo za namen boljše vidnosti obnovljene mrtvice na nekaj lokacijah vzdolž predvidene poti dodatno odstranili del lesne zarasti. Predvidevamo, da bo po vzpostavitvi učne poti, ki je predvidena v letu 2023, izboljšana možnost doživljanja narave lokalnim prebivalcem kot tudi lokalna turistična ponudba.

Zavedamo se različnih pričakovanj lokalnih prebivalcev glede izvedbe obnove mrtvice Zaton, kakor tudi drugih aktivnosti na projekt Natura Mura. Trudimo se projekt izvesti čim bolj v skladu s temi pričakovanji, a je pri izvedbi kljub temu potrebno upoštevati, da so aktivnosti v osnovi namenjene doseganju ciljev ohranjanja narave, oziroma Nature 2000 ter da je tudi sicer pri izvajanju posegov na tem območju potrebno upoštevati omejitve, ki izhajajo iz naravovarstvene in druge zakonodaje. Predlagamo, da tudi drugi deležniki, ki na območju mrtvice Zaton delujete, rezultate projekta Natura Mura, v prihodnosti nadgrajujete s vsebinami, ki so na območju možne in zaželeno.

Pripravil(a):
Tadej Tornar
naravovarstveni svetovalec

Simona Kaligarič
visoka naravovarstvena svetnica,
Vodja OE Maribor

Dokument je izdan in digitalno podpisan v dokumentnem sistemu ODOS, skladno s 63.a členom UUP.
Z odčitanjem QR kode lahko preverite elektronski podpis.

Vročiti:

- Arhiv, tu
- Občina Tišina, Tišina 4, 9251 Tišina, po e pošti (obcina@tisina.si)